

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 62.

2. Czerwea 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Ze Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące
U w i a d o m i e n i e.

Dnia 26. Sierpnia r. z. na iarmarku w Se-
recie rozdawano przeznaczone ze Skarbu nagro-
dy za chow koni i bydła, przyczem następujące
osoby obdarzone zostały: 1) za chów najpiękniej-
szych po stadnikach Skarbowych źrebców 20
dukatów w złocie, Daniel Arndt, poddany Nowo-
Jetzkański; 2) za chów najpiękniejszych klaczek
po 6 duk. w złocie: Konrad Mohr, poddany z
Tereblestie i Katarzyna Rosekin, wdowa po pod-
danym Nowo-Jetzkańskiem; 3) za chów najpięk-
niejszych byków 12 ZR. M. K. Szymon a Safty,
z Petrouitz; i 4) za chów najpiękniejszych iało-
wek 8 ZR. M. K. Jerzy Wagner i Filip Massir,
poddani z Tereblestie.

— Z Wiednia d. 24. Maia. —

C. K. połączona Kancellaria nadworna u-
wolnione miejsce Kommissarza Cyrkułowego trze-
ciej klasy przez posunięcie Ferdynanda Hausma-
cię, nadała Galicyjskiemu Gubernialnemu Konce-
pście, Piotrowi Andrzejowskiemu, a to z uwagi
na jego szczególne przymioty i gorliwość w służbie.

Gazeta Preszburgska z d. 23. Maia donosi:
»Obrady Stanów względem ilości kontrybucyi to-
czyły się na posiedzeniach 97. i 98. w dniach 19
i 20. z. m., i na ostatniem zostały ukończone.
Skoro jeszcze niektóre punkta będą rozpoznane,
pójdzie projekt do Izby Magnatów. W tój mie-
rze odbyło się wczoraj 99. posiedzenie Seymu.»

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Z Nowego Yorku donoszą z d. 1. Kwietnia,
że Senat Zjednoczonych Stanów Ameryki półno-
cny uchwalił w d. 3. t. m. 32 głosami przeciwko
7, iż na przyszłość nikt nie będzie obrany na no-
wego Prezydenta, kto tę godność już dwa razy
piastował.

Ameryka Hiszpańska.

Podług Dziennika *Times* odłożyli Meksyka-

nie plan do uzbrojenia wyprawy przeciwko Kuby
albowiem chociaż takowy Senat potwierdził, ied-
nakowoż Izba Reprezentantów uchwaliła, aby
przed zawyrokowaniem w tój mierze zasiągnąć
wprzód zdania Kongressu Panainskiego.

Według wiadomości z Kolumbii, mianowany
został P. Mendizabal pełnomocnym Ministrem na
Kongressie Panainskim. P. Mariano Serrano upo-
ważniono szczególniej, aby Rządowi Buenos-Ay-
reskiemu podziękował za jego ślachetne postę-
powanie względem prowincyi Wyższego Peru
i ofiarował onemuż pomoc w wojnie przeciw-
ko Brazylii. Podług tych doniesień większa część
wojska oswobodzającego stoi na granicach Brazy-
lii, a korpus jazdy idzie na wzmocnienie linii.
Boliwar wydał odezwę do mieszkańców Wyższe-
go Peru, w której oznajmia o swoim odjeździe
na Kongres do Panamy.

Wielka Brytania i Irlandya.

W ostatnich tygodniach dał Król z swojej
prywatney Kasy na wsparcie uciśnionych robotni-
ków rękodzielnianych następujące summy: Dla
Spitalsfieldu 2,000 fun. szt., Maclesfieldu 1,000;
Blackburn 1,000; Rochdale 500, Boltonu 500;
Lower Darwen 100 i Thorntonu 100. Do tego
należy jeszcze jako dodatek ze składki w d. 2.
z. m. otworzonej, razem 7,200 f. szt. Składka
ta coraz się powiększa. Oto są najznakomitsze
dary: Xiążę Leopold dał 500 f. szt.; Lord Sandes
500; bank Angielski 1,000; osadnicy wschodnio-
indyjscy w Londynie 500; Xiążę Devonshire 500;
Xiążę Northumberlandy 1,000; Hrabia Darling-
ton 1,000; Hrabia Grosvenor 200; Xiążę Wel-
lington 300; Sir R. Peel 500. Król pocztowy
urząd przyrzekł przyjmować bezpłatnie podpisy
w tym celu w całym Państwie.

Z powodu wielkiej nędzy panującej także
między robotnikami fabrycznymi w Irlandyi zwo-
łał Lord Major Dubliński powszechnie zgromadze-
nie mieszkańców. Na tój ustanowioną została
Kommissyia z 50 osób złożona, i otworzyła skład-
kę, aby nie mającym zarobku robotnikom dać za-
trudnienie, a przeto sposób utrzymania. Składka ta
ma być znaczną. Podobne środki przedsięwzięto
także w innych miastach Irlandyi.

Środki przez Ministrów względem zboża pod
zauknięciem król. będącego przełożone, przyjęte

zostały w obiedwóch Izbach. W d. 11. Maia wieczorem odrzucono w Izbie Wyższej 166 głosami przeciwko 67 wniosek Hrabiego Malmesbury względem rozpoznania ustaw zbożowych.

Na tém samém posiedzeniu Izby Wyższej wniość Hrabia Malmesbury, aby Izba oświadczyła, iż chociaż naygorącej pragnie przynieść ulgę uciśnionéj klasie towarzystwa, iednakowoż nie sądzi, iżby zezwolić mogła na odmianę o ustawach zbożowych bez uprzedniego onych rozpoznania. Przełożone przez Ministrów środki naruszają interes posiadaczy gruntowych, mogą także pośrednio pogorszyć przykre położenie rękodzielników.

Hrabia Limerik popierał ten wniosek, sądząc, że środek Ministrów może być dla Irlandyi zgubnym. W tym kraju takie mnóstwo iest zboża, iż, iezliby Ministrowie przy swoim planie obstawali, zboże to mogłoby być tylko z wielką stratą wyprawdzone. Ministrowie mają zamiar, aby przez swój środek wypróżnili składy Angielskie napełnione wyrobami, albowiem te wyroby mają być wymienione za zagraniczne zboże. Lecz gdyby się to nawet powiodło, tedy składy będą znowu napełnione, i potrzeba będzie na nowo podobnież uczynić.

Lord Liverpool sprzeciwiał się wnioskowi Hrabiego Malmesbury. Oświadczył, że nie zmienił swojego zdania względem ustaw zbożowych. Bezwątpienia twierdził ón w roku 1815, aby nie dozwolono wprowadzać pszenicy obcój, dopóki kwarter pszenicy krajowój będzie mniéj iak 80 szyl. wynosił. Atoli od tego czasu zmniejszono 27 mil. fu. szt. rocznych podatków, po większej części rolnictwoj obciążających, tak, że to, co w r. 1815 było dobrém, teraz nie może być zastosowaném. Cena zboża od 60—65 zawsze będzie dostatecznym zabezpieczeniem rolników od obcój konkurencyi.

Nie zaprzecza ón potrzeby odmienić ustaw zbożowych, iednakże twierdzi, iż na terażniejszym posiedzeniu Parlamentu nie powinny nad tym przedmiotem toczyć się narady. Jako odpowiedź na zarzuty Ministrom, że przez odmianę w ustawach zbożowych chcą sprowadzić odmianę w ustawach zbożowych, służy to, iż Rząd odmówił stanowczo na żądanie Pruskiego Rządu, iżby w traktacie zawartym między Prussami a Anglią umieścić o przemysłnictwie wolnego handlu zbożowego.

Po nieiakiém w téj mierze naradzeniu się odrzucono wniosek Hrabiego Malmesbury 168 168 głosami przeciwko 67.

Na posiedzeniu Izby Niższej w d. 10. Maia P. Burton, następca P. Wilberforce, (który się od nieiakiego czasu usunął) powstając na handel niewolnikami żądał, mianowania Kommissyi w celu

rozpoznania, czyli handel niewolnikami nie iest ieszcze istotnie w osadzie Angielskiej na Wyspie Francuzkiej. prowadzony (Toż samo twierdzono niedawno w Francuzkiej Izbie Deputowanych.) P. Burton twierdził, iż przy iednej sposobności wysadzono na ład blisko 10,000, a przy drugiej na rachunek Sekretarza Rządowego rownie dużo niewolników. Oficerowie osady na téj wyspie otrzymali rozkaz nie troskania się o wylądowanie niewolników. Jeden, który to uczynił, został ukarany. W roku 1819 liczono na wyspie 40,000 nie zapisanych (zatém tajemnie sprowadzonych) niewolników. — P. Burton dowiódł tak iasno, że ieszcze trwa ten handel, a Ministrowie nie sprzeciwiali się żadanego mianowania Kommissyi.

Izba Niższa przyjęła 189 głosami przeciwko 65 drugie odczytanie bilu względem upoważnienia tajney Rady, aby stósownie do zdania swojego dozwoliła sprzedać 500,000 kwar. zboża pod zamknięciem król. będącego.

Różne Członki Rządu odebrały w d. 10. Maia wieczorem następujące doniesienie: »Tego poranku przybył P. Rawes, zawiadowca okrętu Vansittart, do domu spraw Indyjskich i przywiózł wiadomość, że tego samego dnia rano, w którym okręt iego opuszczał wyspę S. Heleny, mianowicie d. 15. Marca zawiął tamże okręt Melish pod Kapitanem Cole z Madras, na którym znajdował się Jenerał Bowser z depezsami do Kompanii Wschodnio-Indyjskiej. Kapitan Cole powiadał mu, że pokój z Birmanami zawarty, w skutek którego Birmanie odstąpili trzy prowincye i zobowiązali się zapłacić iedną Crore rupii. Jenerał Bowser nie wysiadał naład i okręt Melish ieszcze tego samego dnia miał tę wyspę opuścić.«

Kuryier z d. 13. Maia zawiéra pod napisem: »Pokój z Birmanami, co następuje: »Nakoniec iesteśmy w stanie potwierdzić wieści, które w zeszłym tygodniu względem zawarcia traktatu pokoju z Dworem Birmańskim były w obiegu. Okręt Melish przybył do Weymouth i przywiózł Kompanii Wschodnio-Indyjskiej depepszę z Kalkuty, z której okazuje się, że pokój podpisany został w d. 3. Stycznia z Dworem Awy w Palanagh, kilka mil po drugiej stronie Miadiah na wschodniej stronie Irawaddy, na przeciwko Melluhn, dokąd Wódz naczelny woysk Madraskich, Jenerał brygady Kotton, ścigał Birmanów. Warunki tego pokoju są: Birmanie odstępują czterech obwodów prowincyi Arakan, mianowicie: Arakan, Sandowy, Ramrich i Dzedube i miast i obwodów Mergui, Tavoy i Yea w prowincyi nadbrzeżnej Tenassarim; tudzież zapłacą sto Crores Ticalls (cokolwiek więcej iak mil. f. szt.) w terminach, Kompanii Wschodnio-Indyjskiej.

Postanowiono oraz, że ratyfikacja traktatu ze strony Dworu w Umerapurah nastąpi w dziesięciu dniach. Munipuhr, Assam Kaszar i Yeahung rządzone będą przez Radzas, których mianować będzie Kompania wschodnio Indyjska. Nadzwyczajny dodatek do gazety Madraskiej z d. 17. Stycznia zawiera następujące, od powyższych w niektórych punktach różniące się w tej mierze szczegóły! Właśnie zawiął okręt Thalia z Ranguhn po 8 dniowej podróży i przywoził pocieszającą wiadomość o zawartym z Birmanami pokoiu. Część Państwa Birmańskiego wraz z Pegu odstąpione są Rządowi Angielskiemu a Ranguhn ogłoszone wolnym portem pod opieką tegoż Rządu. Dalej Dwór Birmański zapłaci naszemu Rządowi jedną Crore Rupii. Będziemy mieli Rezydenta w Umerapurah a Dwór Birmański ze swojej strony w Kalkucie.

Kuryier donosi daley, że okręt wschodnio-indyjski Atlas, wioząc Lorda Charles Sommer-seta Gubernatora na przylądku dobrej nadziei a powracając z Chin zawiął do Weymouth i przywiózł duplikat wyżej namienionych depeszy.

Powyższa wiadomość, ogłoszona w d. 13. z południa na giełdzie Londyńskiej nie miała wpływu na papiery ustalone; stały one 78 3/8 1/2 iak ie otworzono a 78 3/8 3/4 na dostawę w Lipcu. Akcyje Kompanii wschodnio-indyjskiej podniosły się w skutek owej wiadomości o dwa procentu.

W d. 10. z. m. odplynął okręt Gloucester o 75 działach z Xięciem Devonshire i iego orszakiem do Petersburga. Rząd wysłał za nim depesze, które właśnie nadeszły, gdy miał wziąć na okręt.

Francya.

Król powróciwszy do Paryża w d. 14. Maia przewodniczył w Radzie Ministrów poczem był na kapitule orderu Ducha Ś., na której przybrano trzech nowych Kawalerów, Xięcia de la Tremoille, Xięcia Solre i Xięcia Polignac.

Monitor z d. 16. Maia zawiera pod napisem: »Ministryum Spraw duchownych, i oświecenia publicznego« doniesienie, iż oprócz 45 Arcybiskupów i Biskupów, którzy podpisali znany list z d. 3. Kwietnia b. r., przystąpili późniet do tegoż aktu lub nanę w nim wyrażonych: Arcybiskup z Anch, i Biskupi z Cahors, Digne, Saint Fleur, Seez, Valence, Bayonny, Luçon, Mende, Rey, Belly, Gap, Aire, Saint Claude, Tarbes, Verdun, Freius, Chalons, Perpignan, Angouleme, Nancy, Chartres, Tulle, Limoyes i Viviers.

Monitor z d. 7. Maia mówi: »Wiele gazet powtórzyło wiadomość Wyroczni Bruxelskiej, że 900 Oficerów wojska Francuzkiego od d. 1. Stycznia b. r. przesłało Ministrowi Woyny prośby

o uwolnienie. Opowiadanie to przez źle myślących chętnie przyjęte, iest bezzasadnem, iak się z następujących pewnych podań okazuje. Od roku 1816 do 1819 średnia liczba uwolnionych była 502 a między tymi uwolnionych Oficerów sztabowych rocznie 12; od 1820 do 1825 średnia liczba wynosiła 215 między tymi 2 1/3 Oficerów sztabowych. Uważać należy, że w roku 1825 wzięto uwolnienie tylko 195 Oficerów, a zatem o 20 mniej iak czyni średnia liczba od 1820 do 1825 a równa się średnięj liczbie od 1816 do 1819, i że roku 1824 tylko ieden zaś w 1825 żaden Oficer sztabowy nie znajduje się między uwolnionymi. Od 1. Styczn. do 1. Maia 1826 zatem w przeciągu trzech części roku wynosi liczba uwolnionych dopiero 45. — Te pewne podania mogą być nowym dowodem, iak mało zasługują wiary twierdzenia, nie mające oczewiście innego zamiaru, iak tylko zwięść publiczną opinię o dobrym duchu wojska i sposobie myślenia, które codziennie przywiązują bardziey Oficerów do służby Króla.

Kommissyia ustanowiono do rozpoznania własności literackiej ukończyła prace swoje przyjęciem projektu do ustawy z kilku artykułów złożonego, która dzieciom autorów nowe nadała prawa, tak co się dotyczy zwyczajnych dzieł, iakoteż względem dramatycznych za podwoynym dochodem z przedstawień teatralnych i drukowanej edycyi.

Włochy.

W d. 11. Maia przybył Król Bawarski z Modeny do Bolognu pod imieniem Hrabiego Augusta, i zabawiwszy cokolwiek udał się w dalszą podróż do Florencyi. — W d. 12. Maia przejechała przez Bolognią owdowiała Królowa Sardyńska, iadąc z Rzymu.

Prussy.

Wezbranie i wylew wody rzek Szląskich, iak donoszą Cazety Berlińskie z d. 15. Maia coraz się powiększają. Odra tak mocno wezbrała, iż na niskiem położeniu rozlewa się po za waly i w koło wielkie łaki i pola urodzayne w jeziora zamienia. W d. 5. t. m. podniosła się była przez 12 godzin na 23 stóp 3 cale. W Wrocławiu prawie wszystkie piwnice pełne wody i na ulicach stoi woda na stopę. Wsie blisko rzeki wydają się iak wyspy na wodzie. Domy, do których bawany wody zrobiły sobie otwory musiano opuścić. Strasznem iest spustoszenie. W prawdzie dokładają wszystkich sił, aby nie dopuścić przerwy w głównych groblach, tymczasem wydobywa się ze spodu i grozi zalaniem. Po kilku latach nadzwyczajnéj posuchy powódz taka bardzo iest szkodliwą.

Turcja.

Dostrzegacz Austriacki pod napisem: »Z Wiednia d. 24. Maia«, umieścić następujący artykuł:

List z Patras, z d. 27. Kwietnia wystawia znane wypadki pod Messolungą w rzeczy głównej tak, jak one opisywały doniesienia z Korfu i Konstantynopola, których wprzód udzieliliśmy. Załoga uczyniła wycieczkę w d. 22. Kwietnia w półtorej godziny po słońca zachodzie. Po strasznym boju, trwającym blisko dwie godzin, rostrzygnięty był los Messolungi. Ibrahim Basza zawiadomiony przez zbiega o zamiarze oblężonych, którzy tylko nagłem uderzeniem obiecowali sobie pomyślność, przedsięwzięt wszystkie przygotowania do zniweczenia ich planu, i swoje liczne wojsko tak podzielił, iż Grecy na każdym punkcie, gdzie się obrocili znaleźli silny odpor.

Na kilka dni przed uderzeniem na wyspę Klisowę, Ibrahim i Reszyd Mehmed Basza wezwali powtórnie dowodców załogi Messolungi do poddania się, pod warunkami, które okazują, że ich waleczną obronę sam nawet nieprzyjaciel szanował. »Wszyscy,« wyraża to wezwanie »musicie nam oddać broń i narzędzia wojenne; za to wolno wam będzie udać się wszędzie do góry zechcecie w całym obwodzie Państwa tureckiego. Tym, którzy mieszkają w Messolundze wolno będzie zupełnie pozostać w swoich domach i posiadłościach, lub gdyby tego chcieli, osiąść gdziekolwiek bądź w Państwach naszego potężnego Władcy. A wasze majątki, własność, sława i życie nie będą, iakto wiecie, bynajmniej z żadnej strony zagrożone.« — Dowodcy Messolungi oświadczyli w swojej odpowiedzi z d. 2. Kwietnia, iż nie chcą o żadnych układach pod takimi warunkami słyszeć i zostawiają los swój rozstrzygnięciu oręża. — Niepomyślny atak Turków na Klisową (w d. 6. Kwietnia) i to, że w kilka dni później pokazała się część eskadry Greckiej na morzu pod Messolungą pokrzepiły postanowienie oblężonych, którzy nakoniec, iakż zapewniają, po odrzuceniu przed rozstrzygnięciem ich losu ponowionych prośb, ściągnęli ową krwawą katastrofę w nocy z d. 22. Kwietnia!

Ten sam Dostrzegacz, zawiera pod napisem z Wiednia d. 26. Maia:

Dostrzegacz Tryjestański z d. 23. Maia umieścić następujący list z Konstantynopola pod d.

23. Kwietnia pisany: »Donoszą nam ze Smirny, że Komodor Hamilton, w skutek krwawych gwałtów, które Greckie mystyksy przeciwko okrętom pod banderą Angielską popełniły, spotkał się z Grekami i poprzysiągł zniszczyć rozbojników morskich. Angielska woienna brygantyna poczęści zatopiła iuż cztery takich mystyksów a częścią spaliła a Komodor Hamilton udał się do Ipsary, w celu tamże wylądowania i zburzenia tego siedliska rozbojników, gdzie jest innośćwo towarów przez Greckich korsarzy ukrytych i t. d.

Daley zawiera wspomnioną gazetą następujący wyimek z listu z Konstantynopola z d. 1. Maia przez Odesę odebranego. »Okręt przybył z Milo przywiózł pocieszącą wiadomość, że Francuzkiemu Admirałowi de Rigny, który udał się był do Napoli-di-Romania, aby użalić się na bezprawia przez korsarzy Greckich okrętem Francuzkim wyrządzanych, udało się oraz uwolnić wszystkie okręty Austriackie przez Greków tamże zaprowadzone, gdyż ię gwałtem z portu uprowadził; między temi okrętami Austriackimi znalazł się także polakra Bobara, pod Kapitanem Monkowich, przeznaczona tutaj z Tryestu z bogatym ładunkiem, który chcieli własnie Grecy na ląd wyłożyć. Wszystkie oswobodzone okręty konwojował Francuzki Admirał aż do portu Milo, gdzie czekać będą znowu zastony do przedsięwzięcia dalszhey podróży.

W wyimku z listu z Zante z d. 10. Maia, umieszczzonego w Dostrzegaczu Tryjestańskim z dnia powyższego czytamy: Blisko 1000 Albańczyków z załogi Messolungi połączyło się z dowodcą powstańców Karaiskakim pod Saloną. W Napoli-di-Romania złożono Członków tamecznego Rządu; Kołokotroni otrzymał dowodztwo nad wilicyjami, a Londo dowodztwo w Koryncie.

Nakoniec Dostrzegacz Tryjestański umieścić ięszcze następujący wyimek z innego listu z Zante równie z d. 10. Maia: »Dnia 6. t. m. przechodziła tu część floty Tureckiej, która po zdobyciu Messolungi udała się przeciwko wyspom a mianowicie przeciwko Hydrze. Mamy pewną wiadomość, że z załogi owej twierdzy przybyło 1800 ludzi do Salony, i że inni poróżnych miejscach się rozproszyli. Ranni, chorzy, kobiety i dzieci, którzy nie mogli wyjść z twierdzy, wszyscy poginęli. Ibrahim Basza powrócił ze swótem wojskiem do Morei. Grecy zaprowadziwszy odmianną w swoim Rządzie, gotują się do obrony.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 22. Rozmaitości.)